Ішуніна Н.
(Україна)

Румуни в Україні: Київське товариство румунської культури «Петру Мовіле»

За останніми даними в Україні мешкає 134,8 тис.румунів (0,3 відс. від населення України). Найчисленніші компактні поселення румунів розташовані у Чернівецькій (100,3 тис.) та Закарпатській (29,5 тис.) областях України[1]. В цих місцевостях румунська діаспора веде активну роботу по задоволенню своїх культурних, духовних, етнічних потреб тощо. Створюються громадські об'єднання національно-культурного спрямування, мета яких відродження і розвиток румунської національної свідомості, створення вогнищ національної культури, умов для задоволення релігійних потреб віруючих, формування у громадян румунської національної самосвідомості повноправних членів українського суспільства, сприяння створенню румунських шкіл, гімназій, театрів, газет, журналів, програм радіо і телебачення.

На сьогодні відомі такі національно-культурні об'єднання, створені на Буковині та у Закарпатті, як Центри румунської культури с.Біла Церква Рахівського району та с.Глибокий Потік Тячівського району Закарпатської області; в Чернівцях – Товариство румунської культури ім.М.Емінеску, Румунське науково-педагогічне товариство «Арон Пумнул», Румунське товариство репресованих «Голгофа», Румунське Спортивне товариство, Ліга румунської молоді[2].

Але не така вже й мала кількість румунів України (більше 5 тис.) мешкають поза районами компактного проживання, де можливості об'єднання на національно-культурному ґрунті значно менші. В цих умовах громадяни України румунської національності знаходять можливості для реалізації свого духовного, освітнього і культурного потенціалу.

З 1990 року за ініціативою вченого-археолога Івана Післярія румунська громада була зібрана докупи і організаційно оформлена. Але легітимність – статус юридичної особи Київське товариство румунської культури «Петру Мовіле» набуло лише через 8 років – у 1998 році.

Товариство ставить перед собою такі завдання:

а) створення необхідних умов для розвитку і пропаганди румунської мови та літератури, етнографії та фольклору, сприяння прилученню до цього громадян України, які не вважають румунську мову своєю рідною;

б) виховання у членів Товариства, насамперед у молоді, національної гідності, історичної пам'яті та самосвідомості, дбайливого ставлення до румунської культурної спадщини, а також до духовних цінностей і самобутності будь-якої національної культури;

в) пропаганда ідей братерства і дружби з усіма народами, які мешкають на території України, а також зарубіжних країн, в першу чергу – Румунії, неприпустимості будь-яких форм і проявів націоналізму і шовінізму, релігійної і расової ворожнечі;

© Ішуніна Н., 1999.

г) розвиток зв'язків з етнічними румунськими осередками за кордоном;

д) організація та проведення різноманітних громадських та культурних заходів;

е) участь в організації факультативів або курсів румунської мови та літератури, в тому числі недільних шкіл, груп по вивченню рідної мови для дітей та підлітків із залученням їх до участі у роботі гуртків художньої творчості.

Очолив Товариство Ніку Міцней – музикант, диригент, артист оркестру Національної опери України.

Товариство «Петру Мовіле» об'єднало представників різних верств суспільства – румунів за походженням. Серед членів Товариства – митці, науковці, інженери, викладачі, промисловці, медики. Товариство відкрите для вступу громадян України – мешканців столиці інших національностей, які визнають його статут і беруть активну участь в його діяльності.

Незважаючи на досить обмежені матеріальні можливості, Товариство активно працює на задоволення культурних, наукових та духовних потреб румунів Києва.

Так, Товариство почало працювати над довгостроковим проектом – відкриттям і облаштуванням румунського класу у київській школі № 168.

Щорічно у день народного румунського свята весни Мерцішор Товариство влаштовує традиційні урочисті заходи з виступами етнографів, демонстрацією народних румунських обрядів, виступами фольклорних колективів.

З 1995 року із святкових нагод проводяться богослужіння у Церкві Різдва Христового Києво-Печерської Лаври, де Службу Божу для румунської громади Києва править Митрополит Харківський та Богодухівський Никодим.

Традиційно до Дня румунської державності – 1 грудня Товариство влаштовує низку заходів на відзначення цього свята. Щорічно проходять виставки румунської книги в Державній історичній бібліотеці України. Одночасно з демонстрацією виставки в Історичній бібліотеці проходять «круглі столи» за участю літературознавців та перекладачів румунської літератури.

У 1998 році з нагоди 80- річчя утворення Румунської єдиної держави в театрі «Сузір'я» відбулися урочистості за участю громадськості столиці, представників буковинського земляцтва в м.Києві. Посольства Румунії в Україні, Товариства «Україна-Румунія». Організатором заходу виступило Товариство «Петру Мовіле».

Голова і члени Товариства взяли також безпосередню участь в концерті симфонічної музики з циклу «Музичні держави світу», який відбувся з цієї ж нагоди у Національній філармонії України. До участі в концерті окрім диригента Ніку Міцнея (голови Товариства) та юного скрипаля Раду Міцнея був залучений відомий віолончеліст з Румунії Марін Казаку.

Товариство «Петру Мовіле» тісно і плідно співпрацює з Товариством «Україна – Румунія». Зокрема, бере участь в реалізації спільної програми з ознайомлення громадськості України з видатними особистостями румунської літератури і культури. Щорічно проводяться літературні читання, присвячені найвидатнішому класику румунської поезії Міхаю Емінеску; письменнику, поету, філософу і дипломату Лучіану Блазі; видатним літераторам Джордже Кошбуку та Нікіті Станеску. Товариством вшанований доробок Каміла Петреску: його роман «Остання ніч кохання, перша ніч війни» українською було видано вдруге. У Спілці письменників України було проведено вечір Маріна Сореску. Разом з Інститутом філософії НАН України було проведено конференцію, присвячену пам'яті вченого, філолога, письменника Мірча Еліаде. Було віддано данину пам'яті чи не найви-

значнішому поетові XX століття в румунській літературі Тудорові Аргезі.У 1997 році пройшли спільні з СПУ засідання, присвячені пам'яті перекладачів, які перекладали як з румунської на українську, так і з української на румунську. За участю Товариства була влаштована також виставка робіт художників Києва – румунів за походженням та студентів Державної академії мистецтв за мотивами творчості видатного румунського скульптора і художника Бринкуша.

Науковцями – членами Товариства вивчається спадщина Петра Могили, чиїм ім'ям назване Товариство, з цієї проблеми проводяться наукові диспути, організуються лекції.

Бібліотека збирає книги духовного змісту румунською мовою для використання віруючими.

З вищенаведених фактів можна зробити висновок, що Київське товариство румунської культури «Петру Мовіле» є осередком румунської культури в Києві, який на своєму рівні успішно вирішує питання задоволення етнічних потреб румунів м.Києва.

---

[1] Інформаційний бюлетень Міністерства у справах національностей, міграції та культів. – №1 (березень 1995 р.). – С. 22.

[2] Там само. – С. 23.